

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijtovi hiši
št. 15.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Avtonomisti in vlada in potreba splošnega avtonomističnega programa.

Razmere med večino državnega zbora in vlado še zdaj niso jasne. Še zdaj, dasiravno državni zbor zboruje že peti mesec, ne vemo, na kateri strani stoji vlada. Grof Taaffe še vedno omahuje med levico in desnico, dasiravno je prva v adresni in vojni debati dovolj jasno izrekla, da za nj ne mare. Pričakovali smo, da se bo položaj pri dopolnjenju ministerstva pojasnil. Pa nova ministra sta birokrata in ne pripadata ne eni ne drugi stranki.

Od začetka so avtonomisti vedno podpirali Taaffejevo vlado nadejaje se, da se kmalo na njih stran obrne. Po pravilih parlamentarizma v drugih državah mora vedno biti vlada vzeta iz večine državnega zbora. Mi smo torej tudi mislili, da se bo ministerski predsednik držal tega običaja, zato smo vanj stavili svoje zaupanje. Ker se to ni zgodilo in nova ministra še iz sredine parlamenta vzeta nista, kar je napad na parlamentarizem, tudi ne moremo več do vlade imeti popolnega zaupanja in jo povsod brezpogojno podpirati. Koj po dopolnjenju kabineta smo še bili malo zadovoljni, ker sta nova ministra, posebno Konrad, se kazala Slovanom pravičnejša. Pa ravno tisti novi minister Konrad, ki v budgetnem odseku ni hotel ustavovercem obljubiti nadaljevanja politike svojega prednika, je malo pozneje hvalil obstoječe šolske zakone poslovljaje se od uradnikov spodnje-avstrijskega namestništva in nekterim českim poslancem se izrekel, da nima nič proti sedanjosti sestavi českega šolskega sveta. Ta šolski svet je pa tako krivično sestavljen, da imajo v njem nemški centralisti večino, kakor nemškutarji pri nas na Kranjskem. Iz teh izjav novega naučnega ministra vidimo, da on prav za prav ni nič odločen, in bo vsako stran skušal zavleči, da se nobeni stranki ne zameri. S tem še ni rečeno, da smo vse upanje v novo vlado zgubili, še vedno smo trdno preverjeni, da bo novi naučni minister mnogo boljši od Stremayrja. Če bi mislil le prejšnjo politiko nadaljevati, bi res ne vedeli, zakaj je stopil v ministerstvo?

Da taki neodločni vladi avtonomisti ne bodo dali brezpogojnega zaupanja, je naravno. To so pa hoteli avtonomisti že pokazati, da vlada vé, pri čem da je. Zato so zavrgli postavo o vojni taksi in v budgetnem odseku vladno predlogo o dopolnitvenem davku. Zoper ti dve postavi avtonomistična večina v principu nima nič, a ji je le zato zavrgla, da pokaže, da ne bo več brezpogojno vlade podpirala. Zavrnjenje postav o vojni taksi je posebno nezaupnica proti vojnemu ministru Horstu, ki je s svojim postopanjem provzročil, da je Stremayr še ostal v ministerstvu. On, kakor vojni minister, moral bi nepristansko biti, pa ne podpirati tako odločnega strankarja in zagrizenca, kakor je Stremayr.

Tako je zdaj na Dunaji in tako ostane najbrže do budgetne debate. Takrat se bode pa položaj zjasnil. Avtonomistični poslanci bodo takrat vlado prisilili barvo priznat. Posebno Čehi bodo energično zahtevali, da vlada izpelje njih tirjatve, v memorandumu izrečene. Ni misliti, da bi bili Čehi po 16letni pasivnosti prišli na Dunaj le na uro gledat. Tudi vlada ve, da bode budgetna debata viharina; zato se vedno odlaša, da se za njo pripravi. S tem odlašanjem si bo pa le še večjo težavo nakopala. Čeže že jezi, da celo leto ni bil deželni zbor sklican, in v tem vidijo oškodovanje deželnih pravic. S tem, da vlada krajša obroke deželnim zborom, manjša njih pomen in večša pomen državnega zbora na korist Slovanom sovražnemu centralizmu in v škodo avtonomističnim načelom. Že prejšnji vladi bi Čehi kaj takega ne bili odpustili, tem manj pa Taaffovi, ki se naslanja na avtonomiste in Slovane. Česki deželni zbor ima zdaj jako važno vprašanje, novi volilni red rešiti; zato mu je pa treba več časa nego štiri tedne, ktere je vlada po parlamentarnem redu letos, junija meseca, za deželne zборе odločila.

Zato Slovenci težko pričakujemo budgetne debate, ker potem bo morala vlada marsikaj nam Slovanom dati, ker sicer ni misliti, da jej dovolijo budget. Brez tega pa državni stroj ne more več dalje delati. Kakošen bo vseh budgetne obravnave, še ne vemo, in je mnogo odvisno od taktike avtonomistov in vlade. Če bo vlada avtonomistom se kazala prijazna, bodo ti v svojih tirjativah zmernejši in pustili, da potrebne spremembe polagoma vpelje. Če bo pa vsem zahtevam se ustavljala, bodo ti tudi energičnejše postopali, morda celo prisilili centralistične člane tega ministerstva odstopiti, če ne bodo rajši razpustili zbornice. Poslednje bi imelo za državo žalostne posledice, katerih še danes ne moremo presoditi. Zato mislimo, da tako moder državnik, kakor je Taaffe, tega orožja proti avtonomistom ne bo porabil, ker bi tudi ostalo brezuspešno, ker pri novih volitvah bi najbrže tudi proti državnemu pritisku zmagali avtonomisti, in potem bi moral Taaffe odstopiti. Če bi pa z umetnim državnim pritiskom se posrečilo dobiti centralistično večino, bi Čehi zapustili zbornico, in za nasledek tega ne verjamemo, da bi sedanja vlada hotela prevzeti odgovornost, ker je znano, da so centralisti že prevečkrat svojo nezmožnost v vladanji pokazali.

Vstop Čehov v državni zbor je več ali manj tudi delo sedanjega ministerskega predsednika. Zato smo prepričani, da bo rajši ustregel avtonomističnim željam, in tudi rajši, če bilo treba, odpustil centralistične ministerske tovarše, nego vničil svoje delo.

Če vse navedeno pretehtamo, vidimo, da se za nas Slovane bliža milejša doba, če tudi ta tako naglo ne pride, kakor smo pričakovali. Glavni pogoj je pa, da kaj dosežemo s slogo

avtonomistične stranke. Ravno zategadelj je treba, da česki in slovenski poslanci tako odločno ne postopajo in sloge ne razbijejo, kakor bi mi želeli. Ves čas se morajo ozirati na želje drugih avtonomistov. Najboljše se ve, da bi bilo, da bi se vsi avtonomisti sporazumeli v glavnih vprašanjih in tako sestavili svoj program. Tak program bi pa ne smel določevati vseh podrobnosti, temuč le glavne točke, v kterih so vsi avtonomisti edini; zato da bi se med njimi mesto sloge ne rodila nesloga. Mi nečemo razpravljati o zapopadku tacega programa, to je pripuščeno popolnoma umnosti avtonomističnih poslancev.

Okrožnica sv. očeta.

(Konec.)

Tudi jej ni neznano in ona ne taji, da je zakrament zakona tudi v zvezi s posvetnimi stvarmi, ki sicer izvirajo iz zakramenta, pa vendar med občinske zadeve spadajo; o teh stvareh določujejo po pravici tisti, ki jim je vladanje držav izročeno.

Nihče pa ne dvomi, da je Jezus Krist, ustanovnik cerkve, njej drugačno oblast dati hotel, nego posvetnim gosposkam; on je hotel, da bi obe oblasti svobodno opravljali svoje službe, pod pogojem, ki je za obe oblasti ugoden in za vse ljudi važen, namreč pod pogojem, da bi se obe oblasti porazumeli o stvarih, ki so sicer različne narave, pa potrebujejo enega prava in ene sodbe, in da bi tista oblast, ki oskrbuje posvetni del, spodobno obravčala se po tisti oblasti, ktere je nebeški del izročeno. Pri takem porazumljenju bi se cerkev in država dobro počutili, in zamogli bi najbolje vzajemno skrbeti za človeški rod, tako gledé posvetnih opravkov, kakor glede zveličanja. V našem prejšnjem pismu smo že povedali, da človeško izpoznanje bolj plemenito in močno postane, ako je s krščansko vero združeno, in da lože odbija zmote; vera pa zadobi novo moč po naravnem izpoznanju; ravno tako bo za obe oblasti od velike koristi, ako sta cerkev in država porazumljeni. Država namreč postane bolj spoštljiva, in bo gotovo pravična, ako se na vero naslanja; cerkev pa najde v državi zaščitnico in braniteljico za blagor svojih vernikov.

Vsled teh nagibov in premišljevanj opominjamo vladarje vselej in posebno zdaj k spravi in porazumljenju; ponujamo jim našo desno roko in našo pomoč, ki jim bo posebno v sedanjem času potrebna, odkar je pravica vladarjev pri ljudeh toliko moči in veljave zgubila. Ljudje hrepené poželjivo po svobodi, najbolj zoperno jim je pa pravno gospodstvo; zato je potreba porazumljenja med cerkvijo in državo, da ne boste cerkev in človeška družba škode trpeli.

Iu ko smo tako kneze k ljubeznjivi spravi opomnili, in Boga, kneza miru, prosili, da bi

dal vsem ljudem mir in spravo, obračamo se do vas, častivredni bratje, in spodbujamo vašo iskrenost, ki jo sicer že imate v obilni meri, kakor nam je znano. Kolikor po svojem trudu in svoji veljavi zamorete, skrbite za to, da se bo pri vaših narodih nauk čist in nepokvarjen ohranil, kakor smo ga dobili od Jezusa Krista in od apostelnov, in kakor ga je katoliška cerkev skoz vse čase svetega ohranila.

Najbolj skrbite za to, da bodo narodi v obilnosti imeli naukov krščanske modrosti; da se bodo vedno spominjali, da zakon ni ustanovljen po človeški volji, ampak po Božji moččnosti, in da sme le eden le eno vzeti; da je Kristus, ustanovnik nove zaveze, zakon povzdignil iz natornih zavez med zakramente, in da je vso oblast o zakonski zvezi izročil cerkvi. Verniki naj se obvarujejo pred krivim učenjem nasprotnikov, ki hočejo cerkvi vso oblast vzeti. Tako se mora tudi vsem razložiti, da ona zveza med možem in med ženo, ki se naredi zunaj cerkve brez zakramenta, nikoli ne more biti pravi zakon; in če jo prav posvetna postava potrdi, vendar je taka zveza le posvetna navada; država zamore le one zakonske stvari urediti, ki pod njeno področje spadajo, pa te stvari se ne opirajo na pravni zakon, ako ni zvezan po cerkvi. To je posebno zaročenim treba povedati; oni pa morajo tudi znati, da jim cerkev ne prepoveduje, posvetne postave spolnovati, cerkev le želi, da se pravi zakon in nje dobrotni učinek ohrani, in da bi otrokom nobena škoda ne narastla. Ker so danes med ljudmi tako zmešani nazori, treba jim je tudi povedati, da pravnega in dovršenega zakona nihče ne more razdružiti, in da taki zakonski, ki se vdruči oženijo dokler prvi soprog ali soproga še živi, hudo greše. Če stvar tako daleč pride, da dva ne moreta več skupaj živeti, potem cerkev dovoli, da ločena živita, vendar vse poskusi, da slabe nasledke te ločitve pomanjšuje; ob enem pa ločenima vedno prigovarja, naj se zopet združita.

To je največ, kar cerkev dovoli, pa tudi tega bi ne bilo treba, ko bi zaročenci prišli k poroki s pravim duhom, svesti si svojih dolžnosti in preverjeni o svetosti zakona, ne pa prignani po svoji poželjivosti; ko bi prišli z nedolžnim srcem, ne pa že polni nečistih grehov, a katerimi so se spravili ob Božji blagoslov.

Zakoni bi postali prijetni, mirni in vstrajni, ko bi zakonski živeli v Božjem strahu, ki daje pogum in nepremagljivost, ki zbriše napake osebe, različnost navad in značaja, ki olajšuje meteri skrb in očetu trud in odgojo otrok, ki stori, da se težave prenašajo ne le potrpežljivo, ampak celó radovoljno.

Zakoni z drugoverci naj se kolikor mogoče zabranjujejo. Težko je verjeti, da bi dva človeka različne vere v vsem drugem enih mi ali bila. Takih zakonov se je treba bati, ker dajejo priložnost, da se en del vdeleži verskih vaj družega dela, in v tem leži nevarnost za katoliški del. Taki zakoni niso pripravi za dobro odgojo otrok; tudi zakonske k temu napeljejo, da ne drže veliko na versko resnico, in da jim je vsaka vera enaka.

Ker pa iz naše ljubezni nihče ne sme biti izključen, zato vam priporočamo, častivredni bratje, tudi one nesrečneže, ki so po strasti zapeljani pozabili na svoje zveličanje, ter v pregrešni zvezi vkup živé. Govorite tem ljudem na srce, naj se spomnijo svoje dolžnosti, stavite jim sami ali po drugih pravičnih možéh njih greh pred oči, naj se spokoré in naj stopijo v pravi zakon po katoliškem običaju.

Ti nauki in ukazi o krščanskem zakonu, kakor smo vam jih, častivredni bratje, v tem

pismu razložili, stojé, kakor pač vidite, vzvezi z ohranjenjem človeške družbe, kakor tudi s skrbjo za večno zveličanje duš. Bog daj, da kolikor so ti nauki važni, toliko udanih in radovoljnih src naj bi povsod našli zato se obrnimo v prisrčni in ponižni molitvi do prečiste device Marije, naj človeška srca spodbudi k pokorščini vere in naj se izkaže mater in pomočnico ljudi. Z enako gorečnosjo bomo prosili tudi apostelska kneza Petra in Pavla, premagovalec praznovrststva in oznanjevalca resnice, naj človeški rod obvarjeta pred obilico krivih naukov, ki vedno na novo vstajajo iz zemlje.

V tem podelimo vam, častivredni bratje, in vašemu varstvu izročeni narodom, kot znamenje nebeških milosti in kot izraz naše naklonjenosti iz celega srca naš apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 10. svečana 1880, v drugem letu našega pastirstva.

Leo P. P. XIII.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 3. marca.

V **državnem zboru** je 2. marca bila obravnava o odpravi legaliziranja. Razni juristi zdaj po listih napadajo načrt odsekov, se ve da, ker zgube mnogo zaslužka. Centralistom pa ta načrt tudi zato ni všeč, ker določuje, da se novi zakon v vsaki kronovini vpelje še le, ko to sklene dotični deželni zbor. To bi pa bilo zopet povečanje veljave deželnih zborov, kar pa centralistom nikdar ni všeč. Zdaj še ne vemo, kako je zbornica o tej stvari sklenila.

V budgetnem odseku je Poljak Hausner stavil predlog, da se direkcije galiških železnic v Levov (Lemberg) prelože. Budgetni odsek je ta predlog zavrgel.

Avstrijski minister deželne brambe Horst se zdaj v Pešti z ogerskim brambenim ministrom o reviziji vojne postave 1868. l., in vpeljavi nekterih drugih vojnih naredeb posvetuje.

Knezoškofjski ordinarijat v **Trientu** je v „Voce Catolica“ izjavil, da popolnoma odobrava memorandum českich škofov.

Česka deputacija iz poslancev Rieger, Šrom in Jireček je bila pri ministru Conradu. Ta jim je obetal, da se bo, kar srednje šole na Českem in Moravskem zadeva, že letos storilo kolikor mogoče, da se ustreže českim željam, vse na enkrat pa ni mogoče. O deželnem svetu se je pa izrekel, kakor se „Politiki“ iz Dunaja telegrafira, da nima nič zoper njegovo sedanje sestavo.

Poljski udje gosposke zbornice so se z večimi poljskimi državnimi poslanci posvetovali, kako se držati pri obravnavah o zemljiščnem davku.

Ogerska združena opozicija skuša postaviti svoj program, a ne gre in ne gre, ker so preveč različni elementi v tej stranki združeni in nimajo nič družega v obče med sabo nego nasprotovanje sedanji vladi. Tudi pri budgetni debati je ta stranka pokazala, da ni vlade zmožna. Grajati so opozicijonalcu znali delovanje Tiszejeve vlade, a kaj produktivnega nasvetovati nobeden ni vedel. Zato tudi na Ogerskem, če sedanja vlada pade, ne pride združena opozicija, a konservativci na vladno krmilo.

Vnanje države.

Nemški cesar je ruskemu carju k petindvajsetletnici poslal sledeče pismo: „Povrat

dne, na katerega je pred 25 leti Vaše veličastvo vlado nastopilo, mi daje priložnost izjaviti željo, da bi prijateljstvo, ki je vezalo naše pokojne očete, se tudi zdaj potrdilo. Oziraje se na trenutke, v katerih se je to prijateljstvo pokazalo, nadejam se, da se do konca najinega življenja neskaljeno ohrani. Za Vaše veličanstvo pa Boga prosim, da bi varstvo njegovo, katero je Vas poslednje dni čudotvorno obvarovalo, Vas še dolgo ohranilo Vašim narodom in poklicu blagodejnega delovanja. Z veliko radostjo vpo- trebim to priložnost, da Vam ponovim zagotovilo pravega spoštovanja in stanovitnega prijateljstva.“

Na dan **petindvajsetletnice** so se pred carsko palačo zbrale deputacije polkov po sto mož od vsacega polka. Ob 10¹/₄ uri se je car s carjevičem pokazal na balkonu in bil z velikim veseljem sprejet. Vojaške godbe so igrale ljudstvu himno. Car je ostal blizu pol ure na balkonu. V predmestji Vasilji-ostrov nastavljeni kanoni so s 101 strelom naznanili začetek svečanosti narodu. O poludne je bila svečanostna božja služba v carski palači, ktere so se vdeležili veliki državniki, diplomatični kor in vojaški odličnjaki. Po božji službi je car začel sprejemati razne deputacije.

V **nemškem** državnem zboru je zdaj nova vojaška postava na dnevnem redu. Prvega posvetovanja o tej stvari se Bismark ni vdeležil, ker mu bolezen ne dopušča. Navzoč je pa bil maršal Moltke. Debata bo jako živahna, ker se je mnogo govornikov za in zoper oglasilo. Da bo pa ta postava sprejeta, ni dvombe.

Pri Plevlji **novopazarskem** okraju so bile avstrijske čete od orožene druhali s streljanjem napadene. Naših vojakov ni nobeden zadet, štirje napadniki so prijeti in zaprti. Ker je pa nekaj oseb te roparske druhali imelo turško uniformo, se je naš poslanik v Carigradu zato pri porti pritožil.

Pruska „N. A. Z.“ dan dan na dan straši Nemce in Avstrijo z ruskim despotizmom in panslavizmom. Njenemu izgledu slede tudi drugi nemški listi. Tako piše dunajski dopisnik v „National-Zeitung“, da so najnovejše nemire v novopazarskem sandžaku provzročile italijanske, serbske in ruske agitacije. Bismarkovi listi so vse moči napeli, da bi razdeli dobre odnošaje med Avstrijo in Rusijo.

Stari **Gorčakov** je osobno obiskal generala Loris Melikova, in mu zagotovil, če bo treba, svojo pomoč; on je pripravljen ne oziraje na svojo starost, vse storiti, da se za- tre rovarstvo.

Na ruskega poverjenika v **Carigradu** in nekega polkovnika, vojaškega atache-ja pri ruskem posolstvu je nekdo 29. februarja popoldne dvakrat ustrelil. polkovnik je hudo ranjen. Uzrok napada baje ni političen.

Francoska policija je prijela nekega Rusa Hartma, ki je na sumu, da je sovdeleženec moskovskega atentata. Med Francijo in Anglijo pa ni nobene pogodbe o izdaj zločin- cev. Zato se ne ve bo li francoska vlada ustregla ruskemu poslaniku, ki zahteva izročiti Hartmanu ruski vladi. Po mednarodnemu pravu se navadno navadni zločinci izdajo na zahtevanje, ali politični pa ne. Zdaj se ne ve, ali se napad na vladarja šteje med politične zločine ali med navadne. To hočejo francoski državniki presoditi, in potem se ravnati. Pred vsem je zahtevala francoska vlada dokazov kvide Hartmannove. Ruski poslanik je dotične dokumente že oddal francoski vladi.

V **angleškem** parlamentu je vlada predložila neko predlogo o omejenji govorniške

prostosti, da bi parlament predolgo ne trajal. Ta predlog je pa od zbornice bil zavržen.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. (O povzdigi ljubljanskega mesta.) Ljubljanski „Tagblatt“ prinaša dolg članek, kako bi se mogla Ljubljana povzdigniti. Za izgled nam predstavlja Gradec, ki nima tako ugodne lege za trgovino nego jo ima Ljubljana. Ljubljanski „Tagblatt“ priporoča boljšo skrb za olepšanje mesta, kakor reguliranje ulic, napravo novih ulic in trgov; se ve da, vse to se mora zgoditi iz novcev, katere je mesto s srečkami dobilo na posodo. Ne pomisli pisalec tega članka, da denar, ki smo ga dobili, bo treba povrniti, da ga imamo le za nekoliko časa, če tudi brez obresti. Le z modrim gospodarstvom si zamore mesto s tem denarjem opomoči, pri napčnem in zapravljenem gospodarstvu pa zopet zabresti v dolgove, ki jih bodo potomci sedanjih meščanov težko občutili.

Pa pustimo vse to na strani, samo stavimo si vprašanje, se je li Gradec res tako povzdignil, ker so tam bolje skrbeli za olepšavo mesta nego v Ljubljani. Da je morda tudi v tem nekaj resnice ne bom tajil, a vendar pravi vzrok je drugi: Zato, ker je država bolje skrbela za Gradec nego za Ljubljano. V Gradcu je vseučilišče in tehnika, ki mnogo mladih vedoželjnih ljudi veže na to mesto; zraven pa še mnogo drugih srednjih in viših šol, ki jih mi v Ljubljavi nimamo. V Gradcu je viša deželna sodnija. Vse te naprave proizročujejo, da v Gradcu biva mnogo uradnikov in da v Gradec se steka mnogo denarja iz državne kase. To je pa, kar je naravno povzdignilo trgovino, in z njo ljudsko blagostanje in mesto samo. Ne le lepota mesta, temuč želja po znanosti ali pa skrb za kruh je marsiktere tira v Gradec. Tam je več znanostnih in umeteljskih zbirk, nego v Ljubljani. Vse to so pa stvari, ki vabijo prihod tujcev.

Tudi Ljubljana se bo povzdignila, če nas bo država tako podpirala, kakor Gradčane. Pred vsem je treba, komur je za povzdigo Ljubljane res kaj mar, da dobimo višo sodnijo za vse slovenske kraje v Ljubljano. Potem je pa treba začeti pripravljati za vseučilišče in druge k njem spadajoče naprave.

Najbolj se bo pa Ljubljana povzdignila, če dosežemo zjedinenje Slovenije. Potem bo Ljubljana postala središče vsega slovenskega naroda in mnogo denarja iz slovenskih krajev, ki zdaj gre v Gradec, Trst, Gorico in Celovec, se bo v Ljubljani stekalo. S temi napravami bo ljubljanskemu mestu se veliko več koristilo kakor pa, če se špitalske ulice vožnji zapro, kolodvorske regulirajo ali Hilšarjeve podaljšajo. Zato pa mora vsak pravi prijatelj ljubljanskega mesta, bodi katere narodnosti kol, vedeti, da so te naše želje slovenskega naroda. Kdor se pa tem ustavlja, kakor Dežman in njegovi pajdaši, tak ni ljubljaneček bele Ljubljane.

To vam volilci ljubljanskega mesta priporočamo v prevdarek, ko bote v prihodnjič volili v mestni zbor. Dobro premislite, so li prijatelji in dobroželjni Ljubljane v narodnem ali v nasprotnem taboru. Prepričan sem, da boste potem narodnjake volili, ker nemškutarji odbijajo vse one zgoraj omenjene naprave, ki bi bile ljubljanskemu mestu v povzdigo, blagor in čast.

Knežak 28. febr. — A. P. Prečastiti gospod Andrej Drobnič, vis. sp. dekan v Št. Mariji, je za reveže Knežke fare 35 gl. poslati blagovolil. Bog mu plačaj za to dobro

misel, ker ta milovna je bila zares pomoč v veliki sili za marsiktero družino. Obdarovanih je bilo 48 najbolj revnih in vseh vasi, pa še dvakrat toliko bi bilo rado kaj milovne prejelo, kajti menda je ni na deželi župnije v naši škofiji, ktera bi imela toliko revežev. V dokaz le to-le; pred nekaj leti je bilo do 260 hš. števil v fari, zdaj jih do 360; tedaj za 100 več. Zraven teh 100 hšnikov ali bajtarjev je pa še 100 fitniških družin, katere morajo fit od stanovanja plačevati, katere nimajo družega kot roke in — želodec. Dokler so bile dobre letine, in zaslužek na Hrvaškem, se tem ni nič slabega godilo, ali zdaj je drugače — zaslužka na Hrvaškem malo — doma že dve leti nič pridelka. Jeseni 1878 voda zakrila krompir in drugo skuho, in tudi ozimine ni bilo mogoče sjati. Pomladi 1879 zopet deževje, da se ni moglo dobro obdelovati — potem pa taka suša, da je skoraj vse zgorelo, in zopet malo pridelka. Iz vsega tega je razvidno, da pri nas mora kmali nastati kaka bolezen, kot nasledek grozovitega stradanja, — ako se revežem ne pride v pomoč. Domači si ne moremo več pomagati, spomnite se toraj Vi mili bratje, po slovenskih deželah, katerim je Bog dal obilnišo letino tukajšnjih revežev. — Naj bi ta popis ponatisnili, tudi drugi slovenski časniki, ako jih je draga volja.

Domače novice.

V Ljubljani, 4. marca.

(*Volitve v mestni zbor ljubljanski*) bodo 5., 6. in 8. aprila. Narodnjaki naj se podvzajajo, da vsaj letos mestni zbor v naše roke dobimo, ker nam mora na tem ležeti biti, da se bo z velikim mestnim posojilom 1½ mili. gl. dobro gospodarilo, in v tej zadevi več zaupamo neodvisnim narodnim meščanom, nego nemškutarskim uradnikom, ki so danes tukaj, jutri drugje, in jim ne more toliko ležeti ne mestnem blagru biti, pa tudi nasledkov slabega gospodarstva čutili ne bodo. Če letos ne zmagamo, potem ne bomo še tako kmalo. Čas nam je ugoden. Toraj na delo, narodnjaki.

(*Sokolski večer*) bo v soboto večer v čitalnici.

(*G. J. Jurčič*) vrednik „Slov. Naroda“ je šel v Benetke, da se v tamošnjem mlejšem zraku pozdravi, kar zaslužnemu in nadarjenemu pisatelju vsak narodni Slovenec iz srca želi.

(*Nabiranje vojakov na Kranjskem*) se bo letos tako-le vršilo: 12. in 13. dne t. m. v Ljubljani, — 15. do 22. dne t. m. v Kamniku, — 24. dne t. m. do 2. aprila v Litiji, — od 5. do 10. aprila v Krškem, od 12. do 17. aprila v Novomestu. — od 19. do 22. aprila v Črnomlju, — od 24. do 30. aprila v Kočevju, — od 4. do 10. dne t. m. v Ljubljani za okolico ljubljansko, — od 12. do 20. t. m. v Kranji, — od 22. do 24. dne t. m. v Radoljici, — 12. in 13. aprila v Vipavi, — od 15. do 17. aprila v Postojni, — 19. in 20. aprila v notranjski Bistrici, in od 22. do 27. aprila v Logatcu.

Razne reči.

— Kamniška nar. čitalnica napravi v nedeljo dné 7. marca t. l. dramatično predstavo na korist stradalajočim na Notranjskem: „Požigalčeva hči“, resna igra v petih dejanjih. Vstopnina navadna, večji darovi se hvaležno sprejemajo. K tej predstavi prav uljudno vabi odbor.

— V Pazin se je drugo šolsko polletje za gimnazijskega ravnatelja podal g. Franc

Hafner, doslej profesor v Gorici, in v Kotor za pravega gimnazijskega učitelja g. Simon Rutar.

— V Zagrebu obhajajo vsako leto pred veliko nočjo skupne duhovne vaje, katere bode letos za duhovne imel v stolni cerkvi g. kan. Šnap, za ljudstvo pak v cerkvi sv. Marije g. Ign. Canjuga.

— V Trstu je za stolnega dekana imenovan g. kan. Ivan Sinčič, in za stolnega kanonika g. dr. Šust, naš rojak Starološki, odbornik slovenske Matice.

— Veliki St. Gothardov prerov je bil dodelan 29. t. m. ob 9. uri dopoldne, ki bo najdaljši železnični tunel, kar jih je dozdej narajenih. Dolgost nič manj nego 14920 metrov, med tem ko monteniški tunel meri samo 2700 metrov. Strojitelj tega velikega tunela, ki je zdaj odprt, je bil ranjki Favre, Švicar po svoji domovini, katerega smrt lani je tudi „Slovenec“ objavil. Znamenito je, da ta slavni inženir je bil samouk, sin revnih staršev, in ni nobene srednje in višje šole študiral. Z lastno pridnostjo si je velikanske tehnične znanosti pridobil, pa tudi milijonar postal. Ta tunel je zelo okrajšal trgovsko pot med Nemčijo in Italijo. Stroške tunela, ki so velikanski, so plačale tri države, Italija, Nemčija in Švica. Ravno nemško-italijanskemu prijateljstvu se je zahvaliti, da se je ta tunel zidal. Njegov pomen za trgovino pa tudi v drugih obzirih je velikansk.

— Avstrijski ministri nauka od 1848. l.: Baron Somaruga je bil imenovan 27. marca 1848 in bil minister do 15. julija 1848 l.; baron Dollhoff od 15. julija 1848 do 21. novembra 1848; grof Stadion od 21. novembra 1848 do 28. julija 1849; Leon grof Thun od 28. julija 1849 do razpusta naučnega ministerstva 1860 l.; 20. oktobra l. 1860 je prevzel provizorično vodstvo tega ministerstva baron pl. Helfert. Od 4. februarja 1848. l. do 2. marca 1867. l. je naučno vodstvo pripadalo državnemu ministerstvu; 2. marca 1867. l. se je ministerstvo nauka zopet ustanovilo in baron Hye je vodil to ministerstvo od 21. junija do 31. decembra 1867. l.; za njim Leopold pl. Hazner, za njim od februarja 1870 Stremayr; od 12. aprila 1870. l. Čabusnik; od 30. junija 1870 zopet Stremayr. Od 8. junija 1871. l. Jireček; od 30. oktobra do 25. nov. 1871. l. provizorično sekcijski šef Fidler, in za njim tretjkrat Stremayr in od 17. februarja 1880. l. bar. Konrad pl. Eibesfeld.

— V Petrogradu je 20. febr. t. l. po noči umrl slavni učenjak, profesor in akademik g. Izmail Ivanovič Sreznjevski, r. l. 1812 v Jaroslavu. Bil je ranjki za Šafařkom prvi slovanski glagoljšaš t. j. izveden in delaven v staroslovenskih spominkih glagoliških in cirilskih, v slovanskem staroslovju in narodopisji. Potoval je mnogo že l. 1839—42 po zapadnih naših krajih, bil na Kranjskem, občeval s slovenskimi pisatelji, posebej veliko s Stanko Vrazom, bil ud mnogih učenih društev. Nedavno je priobčil prav čeden spominek trem slavnim Rusom, kateri so nekako ustanovniki slovanske filologije t. j. Bodjanski, Grigorovič in Preis; l. 1878 je v pomnoženem delu dal na svetlo spis svoj o Friulskih Slovanih, kjer je omenil, kar je popisal o njih na pr. Rus Boudouin de Courtenay, Valente in Klodič itd. Blag mu bodi spominj!

— Za nemške šole je vedno denarja, za slovanske ga pa ni. Šolska mladina iz Bele na Českem je morala okolo pol ure hoditi v šolo v Pecki. Ker pa v tej gorati krajini vsako zimo sneg tako zamede, da ni mogoče otrokom po zimi šolo obiskovati. Zato je belski srenjski

svet večkrat prosil za podporo 1000 gl. na kompetentnem mestu. Pa vselej je bila prošnja odbiti zavoljo slabega finančnega stanja. Ker nikakor ni šlo, so sklenili srenjski odborniki, da ustanove nemško šolo in prosijo za podporo 2000 gl. Res se jim je brez vseh zaprek dovolila podpora 2000 gl. Ker pa mladina v Beli nemščini ne razume, je občina že večkrat prosila, da se šola spremeni v česko, a ni bila vslišana.

— Peštansko vseučilišče je ce sarjeviča Rudolfa zaradi od njega izdane knjige „Fünfzehn Tage an der Donau“ imenovalo za častnega doktorja.

— Na Dunaji so dijaka na politehnik, Poljaka po rodu, Kortinskega, zaprli, ker je na sumu, da je širil ruske nihilistične knjige. Izročili ga bodo baje krakovski deželni sodniji.

— Podučni in zabavni list „Alte und Neue Welt“, ki je ravno na svitlo prišel, 8. zvezek s sledečim obsegom: Hüte dich schön Mädelein! Von Karl Gerok. Dionysius und die Sibyllen. Scenen aus der römischen Cäsarenzeit. Von Marie Schultz. Johannes Tetzl. Von W. Hermann. Sprüche. Von J. Tandler. London. Reise-Erinnerungen von Karl Faber. Der Alte vom Berge. Eine Erzählung aus der Bühnenwelt. Von Philip Laicus. Glockengeläut. Von Georg Freiherrn von Dyhern. Natur- und Sittengemälde aus Brasilien. Von P. Ambros Schupp S. J. 2. Die Ueberfahrt. Hausapotheke für's Volk. 8. die Schaftgarbe. Von Dr. J. A. Schilling. Schwere Bürde. Von Franz vom Rheine. Allegorische Darstellungen 2. Der Bergsturz zu Vitznau. Allerlei. Das Todte Meer des amerikanischen Westens. — Vertrauliche Correspondenz. Ruprecht von der Pfalz. Die Vermählung des Königs Alfonso von Spanien mit der Erzherzogin Maria Christine von Oesterreich. — Distanzpredigten. — Charade. — Auflösung des Räthfels auf S. 304. — Vertrauliche Correspondenz. Podobe pa so: Hüte dich, schön Mädelein! Nach dem Gemälde von Otto Günther. — Die libysche Sibylle. Nach Michel-Angelo. — Zu klein! Orig.-Zhg. von S. Hirschfelder. — Schloss Windsor von der Seite des Home-Parks. — Initiale D. — König Ruprecht zerstört die ungerechten Zollstätten am Mittelrhein. (1403.) Nach dem Frescogemälde von Richard Zimmermann. — Unterbrochene Carnevals-Freuden. Orig.-Zhg. von W. Grögler. — Ein Pariser Spielzeug für Grosse und Kleine. Federzeichnung von W. Claudius. — Die Keuschheit. — Die Weisheit. — Die Unschuld. Bescheidenheit und Eitelkeit. Nah Leonardo da Vinci. — Di Trauung des spanischen Königspaares. — Die Auffart des spanischen Königspaares. — Vitznau vom Eichberg aus. Orig.-Zch. von J. Weber. — 9. spopič pa obseg: Künstlerlegende. Von J. V. Zingerle. Dionysius und die Sibyllen. Scenen aus der römischen Cäsarenzeit. Von Marie Schultz. Die russische Revolution von 1825. Historische Skizze von Dr. Deutschmann. Hausapotheke für's Volk. 9. Die Münzen. Von Dr. J. A. Schilling. Skizzen aus Amerika. Von J. von Einbeck. 3. Lebende Juwelen. Edison's elektrische Lampe. Die New-Yorker Hochbahnen. Wehlied an Leo XIII. V. Pfarrer Braun in Menden. Treu bis in den Tod. Tagebuchblätter aus meinem Kriegsleben. Von Theoder Berthold. Der Sonntag-Morgen in der Picada. Von P. Ambros Schupp S. J. Ein ästhetischer Leseabend. Von A. B. Finckenau. Allerlei. Gutes altes Gold. Von Dr. B. Die Vitznauer Rigi Bahn. Culturgötze. — Unsere Bilder. — Preis-Rebus. — Auflösung des Preis-Rebus im 1. Heft. — Auflösung der

Charade auf S. 352. Podobe pa so: Künstlerlegende. Orig.-Zchg. v. H. Merté. — Die erhöhte Strassenbahn in New-York. Nach einer amerikanischen Skizze. — In grosser Gala, Nach dem Gemälde von G. Brion. — Der Cocuyo. — Die Vitznauer Rigi-Bahn aus der Vogelperspective. — Turnübungen. (Der Gorilla.) Orig.-Zchg. von Joseph Wolf. — Die lebenden Fackeln Nero's. Nach dem Gemälde von Heinrich Semiradzki. — Gefährlicher Unterricht. Nach einem amerikanischen Original.

Eksekutivne dražbe.

6. sušca. Luka Smrdel (2) iz Kala (2450) v Postojni; Anton Vrtovšek (2) iz Rake (350) v Krškem; Marija Vrščaj (2) iz Aplenika (340) v Krškem; Adam Matko (2) iz Močvirja (4050) v Krškem; Zevnikovi dediči (2) iz Ciričič, v Kranji; Anton Marušič (2) iz Dolge rake (1231) v Krškem; Ana Škoflanec (2) iz Leskovca (1130) v Krškem; Avton Krušič (2) iz Št. Vida, v Vipavi; Marija Fabian (1) iz Sele (1565) v Loki; Neža Šribar (2) iz Dolja (300) v Krškem; Jaka Strumbelj (2) iz Golega (2685) v Ljubljani; Anton Kolar (2) v Senožečah (2000); Anton Pavkovič (1) iz Jelenika (1335) v Krškem; Jože Sinkovec (1) iz Dolja (1940) v Krškem; Marija Levičar (1) iz Ceste (660) v Krškem; Anton Veljavec (1) iz Svirč (4950) v Trzinu; Jože Kambič (1) iz Prapreč (450) v Metliki; Anton Šraba (1) iz Bresta (2660) v Ljubljani; Jinež Mehle (1) iz Šmarja (200) v Ljubljani; Franc Rebolj (1) iz Črnuč (5687) v Ljubljani; Franc Tratnik (1) iz Male Mlačne (2565) v Ljubljani; Franc Hočevar (1) iz Pijave gorice (2082) v Ljubljani; in Jože Kerne (3) iz Suše (1433) v Ljubljani.

Umrli so:

22. sveč. Jovana Mevček, vdova, 56 l., za jetiko; Marija Tihel, gostačka, 56 l., za pljučnico; Karolina Riner, dekla, 65 l., za pljučnico; Andrej Stadler, delavec, 40 l. za jetiko; Janez Pirnat, delavec, 22 l.;

23. sveč. Reza Ravnihar, delavca vdova, 74 l., za pljučnico; Franca Svoboda, konduktarja otrok 7. m., za božjastjo; Marija Vesel uradnika vdova; 83 l., za vodenico; Jozefa baronovka Grimšič, 79 l., za slabostjo.

24. sveč. Oskar Arko, 4 m., za drizgo; Janez Matozelj, delavec, 71 l., za otrpnenjem pljuč; Valentin Kobilšek, delavec, 76 l. za starostjo; Emil Balan, vojaka otrok, 9 l.; Franc Leskovec, delavca otrok, 1 l.

Naznanilo.

Županstvo v Lukovci naznani, da bode letošnji sejm v Lukovci namesto 26. marca 11. marca.

Obrednik

ali

natančen poduk

za vse

cerkvene službenike

se še dobiva lepo v platno vezan po 25 kr. (po pošti velja 5 kr. več) v Celji pri J. Schmidt-u, v Ljubljani pri M. Gerberji in katol. bukvarni.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne v lite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(6) Poduart, Kropa, Gorenjsk.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Wilhelmov

rimski, skušeni in pravi

flašter

zoper

rane, opekline

in

ozeblino.

Ta flašter je od cesarja potrjen. Posebno dober je ta flašter pri globokih in razpetih ranah, pri bulah in bezgavkah, pri zastaranih in odprtih bulah na nogah, pri skelečih izpuških, pri črvu v prstu, pri bolnih in vnetih prsih, pri opeklinah, otiskah in ozeblinah, pri kurjih očesih, če iz nog teče itd.

Ena škatljica velja 40 kr. Pošiljam zmirom po dve škatlji za 1 gl. z zavitkom vred.

Ta flašter izdelujem le jaz (9)

Franz Wilhelm.

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Na prodaj pa ga ima tudi

Peter Lasnik v Ljubljani.

Odprtje kupčije.

P. n. občinstvu ljubljanskemu in unajnemu naznanjam, da sem odprl

ново štacuno

za sukno, platno in drugo oblačilno blago

z vsem dobro preskrbljeno.

Priporočam se tedaj, da bi me p. n. občinstvo z obilnimi naročili in pogostim obiskanjem počastilo; jaz se bom potrudil, da bom kupovalcem z dobrim blagom in cenò postregel.

Kdor želi izgledkov (muštrov) od kacega blaga, mu jih takoj pošljem; tudi oskrbim naročila na unanje kraje.

S spoštovanjem

(3)

Anton Schuster

v Ljubljani, špitalske ulice šte. 7.